

ter likväl ett annat hinder, som är svårare att undanrödja, nemligen den i landet rådande prestbristen.

Utskottet får derföre vördsamt hemställa,
att omförmälda motion icke må till någon åtgärd å Riksdagens sida föranleda.

Stockholm den 3 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

N:o 28.

Ank. till Riksd. Kansli d. 3 April 1868, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om upphörande af klockares brefbäringsskyldighet.

Uti särskilda, inom Andra Kammaren väckta motioner (N:is 171 och 190), hvilka blifvit till Lag-Utskottets behandling öfverlemnade, hafva Herrar *A. W. Wigardt* och *Johannes Andersson* yrkat, att stadgandet i 24 Kap. 32 § Kyrkolagen angående klockares brefbäringsskyldighet måtte varda upphäfdt.

I afseende på klockares skyldigheter innehåller åberopade lagrummet, bland annat: "Han skall ock bära kapitlets, prostens och kyrkoherdens bref till prosten, när de honom tillhandakomma, till nästa klockare, och der sådant försummas, till skadan, som deraf timar, svara."

Med erinran att framställningar i enahanda syfte blifvit gjorda vid de tre sistförflutna riksdagarne, har Herr *Wigardt* nu åberopat de skäl, hvilka tillförene blifvit anförda till stöd för ifrågakämda reformen. En redogörelse för dessa skäl är således påkallad. Så har blifvit anfördt, att omförmälda stadgande sannolikt varit för sin tid både ändamålsenligt, af behovtet påkalladt och lätt verkställbart. I sam-

hällets då ännu temligen outvecklade skick voro antagligen de embetsskrifvelser, presterne hade att till hvarandra aflåta, icke synnerligen många. Ordinarie postlinier voro ganska få och inskränkte sig till de allmännaste stråkvägarne samt framgingo på de flesta orter icke ens en gång i veckan. Med afseende på de ringa fordringarne å dem, hvilka antogos till klockare, kunde det synas helt naturligt, att klockaren, ehuru han benämndes kyrkobetjent, i sjelfva verket betraktades såsom betjent åt presterskapet, derom också flera klockareinstruktioner bure vittne. Men sedan förhållandena förändrats, så att allmänna posten numera framginge på alla större vägar, flerstädes dagligen, på andra ställen en eller flera gånger i hvarje vecka, samt postportot blifvit betydligt nedsatt, kunde en så ovig och långsam postinrättning som den gående klockareposten hvarken vara tidsenlig eller af behovtet påkallad. Ökade anspråk på klockarens kunskaper och på hans verksamhet inom kommunen hade försatt denne tjensteman i annan ställning till församlingen; men hans inkomster, relativt till lefnadskostnaderna, hade i allmänhet icke blifvit ökade, utan snarare minskade, särdeles der folkskolelärare- och klockaretjensterna blifvit förenade. Det vore derföre en ganska billig begäran att klockarne befriades från en tjenstskyldighet, som icke vidare kunde sägas vara af behovtet påkallad. Hela saken reducerade sig egentligen till en penningefråga; ty i afseende på säkerheten uti brefbäringen kunde det vara likgiltigt, om denna verkställdes af ett bud från presten eller från klockaren; det gällde endast hvem som skulle bekosta budskickningen. I de flesta fall kunde presten eller kyrkoherden få sitt bref till dess bestämmelse befordradt för en kostnad af 12 öre; men äfven der sådana paketförsändningar ifrågakomme, som bättre egnade sig för budskickning än för vanlig post, syntes det billigare, att kostnaden drabbade presten, hvilkens göromål på sednare tiden blifvit minskade genom upphörande af hans skyldighet att vara ordförande i sockenstämmor och fattigvårdsstyrelse, ledamot i taxerings- och pröfningskomitéer, m. m.

Vid 1862—1863 års riksdag aflåto Rikets Ständer underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes tillse, huruvida och i hvad mån fribrefsrätt kunde pastorsembetena i riket för deras embetsskrifvelser tilläggas; förmälände Rikets Ständer dervid, att ett upphäfvande helt och hållet af klockares brefbäringsskyldighet icke borde ifrågakomma, innan densamma kunde af andra befordringsmedel ersättas, enär, derest presterskapet beröfvades tillfället att få sina embetsskrifvelser befordrade, deraf kunde vållas en isolering, som gjorde stiftsstyrelsen hardt nära omöjlig, eller ock presterskapet betungades med den ofta till utgifter föranledande postbefordringsskyldighet, hvilken för närvarande såsom ett tjensteåliggande tillhörde klockarne; men det syntes icke vara med rättvisa och billighet förenligt, att sålunda befria en klass af tjenstemän från dess göromål, för att utan ersättning lägga desamma på en annan klass.

Af sådan anledning anser Utskottet nu, likasom vid förra riksdagen, att, intilldess den på Kongl. Maj:ts åtgärd beroende frågan om fribrefsrätt för pa-

storsembetena blifvit afgjord, utvägen för dem att få angelägna embetsskrifvelser i förut öfelig ordning fortskaffade bör stå öppen; hvadan Utskottet vördsamt hemställer,

att ifrågavarande motioner för närvarande icke må till någon Riksdagens åtgärd föränleda.

Stockholm den 3 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.